

Provinciale Monumenten Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

Gemeente:	Hollands Kroon	
Plaatselijke aanduiding:	Zwagermanstraat 2	1733 VN Nieuwe Niedorp
Kadastrale aanduiding:		
Kad. gemeente:	Niedorp	
Sectie:	C	Nummer: 79
Datum foto's:	12 juni 2019	

Kadastrale kaart situatie (juli 2019)

Inleiding

Noord-Hollandse STOLPBOERDERIJ, gelegen aan de noordwestzijde van de Dorpsstraat, gebouwd in 1861 op de grondvesten van een ouder pand. In 1883 vond opnieuw een verbouwing plaats met behoud van de zijgevels uit 1861.

De stolp is in de tweede helft van de twintigste eeuw tot woning verbouwd, waarbij het interieur is aangepast. Het dubbele vierkant is als hoofdstructuur aanwezig, maar enkele binnenwanden zijn verwijderd. De gebinten rusten op gemetselde poeren met een natuurstenen 'plaat' (terwijl die vaak van hout is). Delen van de buitenmuren zijn vernieuwd, zoals metselwerk en rabat-weeg.

NB: de vrijstaande berging, noordwestelijk op het terrein, valt niet onder de bescherming van het monument.

Omschrijving

Exterieur:

De stolpboerderij is gebouwd op een vrijwel rechthoekige plattegrond, grotendeels opgetrokken uit paarsrode baksteen in kruisverband met zwart geverfde plint aan de voor- en linkerkant en in halfsteensverband aan de achterkant. De boerderij bestaat uit een bouwlaag onder vrijwel piramidaal dak met nok loodrecht op de Dorpsstraat gericht. Het dak is met riet gedekt en aan de voorzijde voorzien van een dakspiegel, die evenals de onderste dakstroken langs de andere zijden, met zwartgeglazuurde rode Hollandse pannen is bedekt. Midden boven de dakspiegel aan de voorzijde bevindt zich een vernieuwde schoorsteen. Het linker dakschild wordt door een moderne grote dakkapel doorbroken. De zijgevels hebben voor het grootste deel houten baddinggoten met gootconsoles.

De **voorgevel** (zuidoost), afgesloten door een geprofileerde gootlijst, heeft van rechts naar links: een zesruits schuifraam, een deur met sierrooster en bovenlicht en vier zesruits schuiframen, twee aan twee geplaatst, met daartussenin ter hoogte van het maaiveld een kelderraam. Deur en vensters worden door strekken bekrond.

De **linker zijgevel** (zuidwest) wordt, evenals de rechter zijgevel en de achtergevel, afgesloten door een houten baddinggoot op klossen. In het bij het woonhuis behorende gedeelte zijn aan de voorzijde twee zesruits schuiframen en een zesruits openslaand raam, die later zijn toegevoegd, en links daarvan een houten deur en een veranderd bovenlicht (met ruitvorm roede). In het metselwerk bevindt zich een gietijzeren, 19de-eeuws muuranker. Het achterste gedeelte van deze gevel is opgetrokken uit houten (in 2018 vernieuwde) rabatdelen op bakstenen plint en is voorzien van twee kleine stalramen.

De **rechter zijgevel** (noordoost) is vernieuwd en heeft enkele kleine vensters.

De **achtergevel** (noordwest) heeft van rechts naar links: een darsdeur in een terugliggend geveldeel, twee negenruits schuiframen, een paneeldeur met in drieën gedeeld bovenlicht en een klein venster, gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door een kleine houten aanbouw. Enkele van de zes scharnieren van de darsdeuren zijn van smeedijzer, enkele ogen opnieuw gemaakt. In het metselwerk van de achtergevel bevinden zich drie langgerekte muurankers.

Interieur:

In het interieur is het dubbele vierkant als hoofdstructuur aanwezig, waarbij de gebinten rusten op gemetselde poeren met een natuurstenen kussen. Het gebint is op de begane grond deels afgetimmerd.

Aan de zuidoostzijde, onder het woongedeelte, bevindt zich een kleine kelder met een vloer met gele en groene tegels en een klein kelderraam. In het dubbele vierkant is een gemetselde schoorsteen en in de vloer een luik, dat toegang geeft tot een gemetselde waterkelder. Bij de binnenwand van de voormalige stal voor kleinvee, aan de noordwestzijde, is een gedeelte van een houten wand. In de vloer van de koestal (noordoost) resten van de verharde koegang. De verdieping heeft het gebint en een gemetselde schoorsteen.

Terrein

Noordwestelijk van de stolp is een gemetselde vierkante opbouw, die toegang geeft tot een regenwaterput.

Waardering

De stolp is van belang vanwege de volgende waarden:

Cultuurhistorische waarde

- als element uit de geschiedenis van de landbouw en veeteelt in Noord-Holland;

Architectuurhistorische waarde

- als representatief voorbeeld van een Noord-Hollandse stolp;

Situationele en ensemblewaarden

- vanwege de beeldbepalende situering als onderdeel van een lindorp met vaarsloot, waarvan de structuur goed bewaard gebleven is.

Gaafheid en herkenbaarheid

- vanwege de vrij gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, gevelindeling, detaillering en materiaalgebruik, typerend voor de tweede helft van de 19de eeuw;

Tot het hierboven vermelde monument behoort al hetgeen door bestemming of anderszins rechtens onroerend is.

De redengevende omschrijving is vastgesteld op 7 juli 2020 onder GS-nr. 1201530/1447809.

Archief:

-Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

Voorgevel (rechts) en linker zijgevel (gedeeltelijk)

Voorzijde (links) en noordoostgevel (rechts)

Voorgevel (gedeeltelijk, rechts) en linker zijgevel

Zuidwestgevel met houten wand

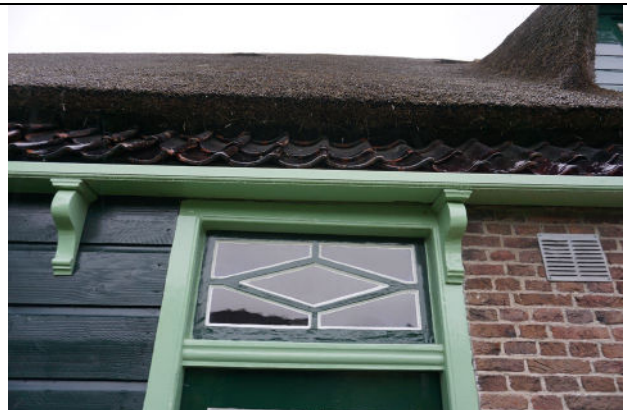
Noordwestgevel met darsdeur (rechts)

Een van de scharnieren van darsdeur

Deur in voorgevel

Deel van badinggoot bij bovenlicht in zuidwestgevel

Rand van Hollandse pannen

Regenwaterput naast stelp

Deel van gebint

Nok van kap

Kelder

Voet van een van de gebintstijlen

Houten wand langs vierkant (noordwest zijde)

Toegang tot gemetselde waterkelder onder stolp